گازیتەنڭ بهاسی:
برسنه‌اوچون (۴) صوم، آلتی آی
اوچون (۲) صوم، اوچ آی
اوچون (۱) صومدر.

ادارەسی پچەن بازارنده (سرای)
مسافرخانەسنده ۱ نچی نومرده‌در.
محررینی هرکون کوندز ساعت
(۱۱) ده ادارەده کورمك ممکندر.

محرر وناشر: احمد هادی مقصودی.
سرکاتب ومدیر: علی اصغر کمال‌الدینف.

یولدز

ГАЗЕТА
„Юлдузъ“
Цѣна 3 руб. на годъ.
Редакція и Контора:
Казань, номера «Сарай» № 1.
АДРЕСЪ:
Казань, редакція „ЮЛДУЗЪ“
Russie, Kazan, redaction
„Julduz“,
Плата за объявленія:
(25) и (15) коп.

تکراری موجب اولمایان مقالەلر ممنونیت ایله قبول ایدلورلر. درج ایدلمه‌ین مقالەلر حقنده جواب ویرلمز واشنکا قبول ایدلمز.

برنسخه‌سی (۵) تیینلر. شنبه، سهشنبه و پنجشنبه کونلرنده نشر ایدلور ادبی، فنی، معاشی وسیاسی جریدۀ ترکیه‌در. اون نسخه‌سی (۳۰) تیینلر

۱۹۰۶ سنه **صباح کتبخانه‌سی** ۱ نچی اوکتابرده آچلدی

قزانده پچان بازارنده „بلغار“ نومرلری یورطنده

میوة الحیوان	۲ جزء	بهاسی	۲	روبله	۵۰ کپیك
مفتاح کنوز القران	„	„	۳	روبله	۵۰ کپیك
شفاء ترجمه‌سی	۲ جلد	„	۵	روبله	
نزل الابرار	„	„	۳	روبله	
حسن الاسودة	„	„	۳	روبله	
ادب الدنیا والدین	„	„	۲	روبله	
درة الغواص	„	„	۲	روبله	

پوچطه مصارفی مشتریدن

مفصل اسامی کتب، هرکمگه بلا بدل یباریلور.
تیلیگرام وخط ایچون آدرس: Казань, книгоиздательство „Сабахъ“

سنهٔ تأسیس ۱۹۰۱ **معارف کتبخانه‌سی** کتابچیلرغه بیوك اکرام!

یاڭی کتاب

گیرمانیه‌ده صایلاو کونی ۶ تین
پوچطه ایله ۱۰ تین

اوچ صومغه قدر پوچطه مارکه‌سی مقبولدر. زاداتکه‌سز زاکازلر، کوندرلمس.
آدرس: Казань, Т-ва „Камалютдиновъ и К-о“

مفتی سلطانف

ایله یولداشلرینڭ پیتربورغده قیلغان اشلری.

اوشبو سنه قربان عیدندن صوڭره مفتی سلطانف ایله تورلی طرفدن یوللانمش اون قدر مسلماننڭ پیتربورغه واردقلری وآنده بعض وزیرلرنی کوروب روسیه اهل اسلامینڭ ناراضیلقلرینه سبب اولان بعض نظاملر حقنده مذاکره‌ده بولندقلری معلومدر.

مفتیگه کیڭاشچیلك قیلمق اوچون قزان تارتلری طرفندن‌ده دورت کشی یوللانمش ایدی‌که آخوند شرف‌الدین آبیزف، ملا صفی الله عبدوللین، عبدالکریم یونسف وخلیل‌الله علییف جنابلرندن عبارت ایدیلر.

بو افندیلر پیتربورغدن قایتدقدن صوڭره ۲۷ نچی غینوارده عبدالکریم حاجی یونسف یورتنده مجلس یاصاب محله‌لردن اوزلرینی صایلاب ییبه‌روچی کشیلرگه پیتربورغده قیلغان اشلرینی عرض وبیان قیلدیلر.

مجلسده آخوند شرف‌الدین حضرتنڭ عرض قیلووینه بنأً پیتربورغده اوشبو اشلر قیلنمشدر:

مفتی جنابلرندن باشقه پیتربورغه تورلی طرفدن (۹) کشی کیلمشدر.

پیتربورغ مسلمانلری طرفندن عطاءالله حضرت بایزیدف بو کشیلرگه اوننچی بولوب قوشلمشدر. قزانیلر ایله کورشدکده مفتی: (قزاندن نیندی پروگرام آلوب کیلدڭز؟) دیمش. قزانیلر: «بز بیك آشغچلق ایله گنه صایلاندق. وسفرگه‌ده بیك آشغچ چقدق. قزان مسلمانلرینڭ مقصودلرینی صورارغه بزنڭ وقتمز اولمادی. شویله ایسه‌ده، بر مسئله خاطرمزگه کیله‌درکه اوتکان سنه ۳۱ نچی مارتده چقغان نظام حقنده یعنی ابتدائی مکتبلرده اوقولاچق کتابلرنڭ روس حرفی ایله باصلاچقی خصوصنده هر طرفده مسلمانلر ناراضیلق کورسه‌ته‌لر. بزنڭ قزان مسلمانلری‌ده بو نظامدن راضی توگللردر.» دیمشلر.

مفتی اوزی وزیرلرگه عرض قیلمق اوچون بیش تورلی مسئله حقنده عریضه‌لر حاضرله‌ب کیلمش ایکان:

۱) ۳۱ نچی مارت نظامی حقنده مسلمانلرنڭ ناراضیلغی،

۲) مکتب ومدرسه‌لر معارف وزارتی تصرفندن آلنوب دوخوۋنوی صابرانیه ادارەسینه بیرلووی، وامام بولاچق کشیلرگه روسچه اوقونڭ لازم ایتلمه‌وی،

۳) بالفعل امام بولغان کشیلرنڭ عسکرلك لوازمندن معاف بولولری،

٤) مسلمان آوللرنده اچملك دکانلری آچلماوی،

۵) آچلق بولغان ولایتلرده امامارغه بر طریق ایله یاردم قیلنووی. قزان وکیللرینه قزاندن کیتدکدن صوڭره بعض کمسه‌لرغنی بر مجلس یاصاب مسلمانلرنڭ آرزو قیلغان اشلری خصوصنده بر مطلبنامه ترتیب قیلوب یوللامش ایکانلر. پیتربورغده برەر کون طورغاندن صوڭره بو مطلبنامه‌لرده وکیللرینه طابشرلمش. بوده بعینه مفتی عریضه‌لرنده بیان قیلنغان بیش ماده‌دن عبارت اولمش. وکیللر بوڭا بیك ممنون اولوب مفتیگه عرض قیلمشلر. بارچه‌سی بوتون روسیه مسلمانلرینڭ احتیاجلری اوشبو بیش ماده‌دن آرتق بولماوینه قانع اولوب شول ماده‌لر حقنده وزیرلر حضورنده استدعاده بولنورغه قرار ویرمشلر.

مذکور بیش ماده‌دن عبارت اولان پروگرامنی قزانده کملر ترتیب قیلدیغی هیچ معلوم اولمامش. چونکه آخرنده هیچ کمنڭ امضاسی بولماغان ایمش.

قزانده مسلمانلردن بر پارتیه پیتربورغه کیتکان وکیللرگه (٤) ماده‌دن عبارت ینه باشقه بر مطلبنامه یوللادقلری یولدزده یازلمش ایدی. وکیللرگه بوندی پروگرام هیچ طابشرلمامش. اول خبر اصلسز خبر دییوب وکیللر بونی بیك رد قیلدیلر.

مفتی: «مکاریه مجلسنده اهل اسلامغه تعلقلی نظاملر دومادن مقدم قارالماسون دییوب باش وزیرگه تلیگرام ویرلمش ایکان. حاضر بزنڭ بو عریضه‌لرنی وزیرلرگه ویرمکلکمز مکاریه مجلسی قرارینه خلاف بولماسمی؟» دیمش. وکیللر بولماس بولماس. چونکه باشقه قوملر اوز مقصودلرینی همان صوراب طورالر. دوماده قایسی پارتیه‌نڭ غالب بولاچغی‌ده هم دومانڭ دوامی‌ده معلوم توگل.

بناء علیه مقصودلرمزنی حاضردن اوك صوری طوریق» دیمشلر.

مفتی حضرت مکاریه مجلسینی خاطرینه کیتروب بیش ماده اوزرینه ینه بر نیچه ماده آرتدرسه یاکه مکاریه مجلسینڭ قرارلری عموما میدانغه چغارلسه ایدی دییوب برگنه ماده ضم قیلنسه، بیك گوزل اولمش اولور ایدی.

لکن مفتی بونی قیلمامش. چونکه مکاریه مجلسی خصوصنده مفتیگه هیچ کم طرفندن خبر ایتلمه‌گان ایکان.

مذکور مجلس مفتینڭ کیڭاشندن باشقه تشکیل قیلنغان ایکان.

حال بوکه قریم وکافکاز مفتیلری مذکور مجلسنی تبریك قیلوب اوزلری تیلیگرام ویرمش ایدیلر. اول وقت بزنڭ مفتی (کأن لم یکن) مجلسدن سکوت قیلمش ایدی. شول روشچه حاضرگی عریضه‌لرنده‌ده مکاریه مجلسینڭ قرارلرندن بالکلیه سکوت قیلمش.

مفتی حضرت اون یولداشی ایله برلکده باش وزیر اصطولیپین حضورینه قبول ایتلو خصوصنده رخصت استه‌مش.

لکن باش وزیر مفتینڭ اوزینی یالغوز قبول ایتونی معقول کورمش.

مفتی حضرت ۱۷ نچی غینوارده باش وزیر حضورینه قبول ایتلوب حاضرله‌نمش عرضنامه‌لرینی تقدیم قیلمش. بو مجلسده نیلر مذاکره قیلندیغی قزان وکیللرینه تفصیلا معلوم توگلدر.

باش وزیر مفتیگه یولداشلرینی ۲۰ نچی غینوارده قبول ایده‌چکینی آڭلاتمش.

۱۸ نچی غینوارده وکیللر جییلوب مذاهب خارجیه دیپارتامینتی دیریکتوری ۋلادیمرف حضورینه کروب ۳۱ نچی مارت نظامی یعنی ایلمینسکی سیستیمی خصوصنده بر ساعت قدر مناظره قیلشمشلر.

دیریکتور: «ایلمینسکی‌دن قورقماڭز. ایمدی اول اولدی. آننڭ سزگه هیچ بر ضرری تیمس» دیمش.

ینه آخرده (شاید بو نظام اوزگارتلور. خفاده بولماڭز) دیمش.

وکیللر دیریکتور ایله سویله‌شکان زمانده مفتی‌ده آرتلرنده کیلوب سوزلرینی طڭلاب طورغان ایمش. آنی صوڭندن کوروب هر برسی تعجب ایتمشلر.

۲۰ نچی غینوارده وکیللر باش وزیر حضورینه قبول ایدلوب حاضرله‌دکلری داکلادنایا زاپیسکه‌لرینی ویرمشلر.

اصطولیپین وکیللرنی اوّلده بیك آچولی صورتده قبول ایتمش:

« مسلمانلر حکومتدن بیك کوب امتیازلر

صوری باشلادیلر. گویا حکومت بالکلیه ضعیفلەندی، قولنده هیچ بر قوّت قالمادی دییوب گمان قیلا طورغانلردر.

مکاریه مجلسلرنده قرار بیرگان ماده‌لری حددن تجاوز قیلمشدر. ایمدی سزده البته غیرتلەنوب شول ماده‌لرنی طارتوب آلو مقصودی ایله کیلمشسز. حکومتنی اول قدر ضعیفلەندی دییوب گمان قیلماگز » دیمش.

بو سوزلرگه قارشی وکیللر اوزلرینڭ مقصودلری فقط عریضه‌لرنده یازلمش بیش ماده‌دن عبارت ایدکینی واول ماده‌لرنڭ مکاریه مجلسی قرارینه هیچ مناسبتلری اولمادیغینی آڭلاتمشلر.

شوندن صوڭره وزیر افندی تمام یوموشامش. وکیللرگه التفاتینی آرتدرمش. مسلمانلرنڭ غیرت واتفاقلرینڭ نی درجه‌ده ایدکینی تمام فهملەب آلمش. « ان شاءالله بو بیش ماده‌ڭز حقنده نظاملرنی سزتلەگانچه قیلورغه طرشورمز » دیمش.

ودخی : « بو خصوصده سز معارف وزیرینی‌ده کورگز. من آڭاده خبر ایتەرمن » دیمش.

وکیللر معارف وزیرینی‌ده کوروب مکتب ومدرسه نظاملری خصوصنده‌غی مقصودلرینی بیان قیلمشلر. معارف وزیری اصطولیپیننڭ تقدیمی بوینچه قبول ایتمی طورغان کونی بولسه‌ده بونلرنی قبول ایتمش.

ایکی یل مقدم باش وزیر اسمینه کیلگان عریضه‌لرگه نظرا، هم مکاریه مجلسینڭ قرارینه بناء، ودخی ترکی گازیته‌لرده یازلغان تورلی شکایتلرگه اعتبارا وزیرلر، مسلمانلر بیك کوب امتیاز ومساوات دعوا قیلالر دییوب گمان قیلمشلردر.

مفتی یولداشلری مسلمانلرنڭ مقصودلرینی فقط معلوم بیش ماده‌گه‌گنه حصر قیلوب صوراولرندن شبهه‌سز بیك ممنون اولمشلردر. لکن بو وکیللر بیك آشغچلق ایله کیتدکلرندن ومسلمانلرنڭ احتیاجاتی حقنده مفصل پروگراملرنی قاراب حاضرلەنورگه وقتلری صیدرمادیغندن فقط بیش ماده حقنده عرضحال قیلمشلر.

اگرده وقتلری مساعده قیلوب‌ده تورلی احتیاجلر حقنده مشاوره، مذاکره ومطالعه ایله معلوماتلرینی آرتدروب حاضرلەنوب بارسه‌لر ایدی، شبهه‌سز اهل اسلامنڭ هر بر احتیاجاتی خصوصنده اجمالا وزیرلرگه عرض احوال قیلورلر ایدی. لکن نی قیلمق کیره‌ك؟ مفتی پیتربورغ سفرینه چقدقدن صوڭره‌غنه قزان مسلمانلرینه خبر ایتدی.

اگرده اتفاق مسلمین کامیتیتینڭ تنبیهی بوینچه قزانیلردن بر کشی مفتی‌گه تیلیگرام ویرمه‌گان اولسه ایدی، بلکه مفتی قزانیلرغه هیچ خبر ایتمی‌ده کیته‌چك ایدی.

قزاندن کیتکان وکیللرنڭ پیتربورغدن ایشتوب قایتقان خبرلری آراسنده بر شادلقلی خبر واردرکه : مفتی حضرت امور دینیه حقنده ۱۹۰۵ نچی سنه آپریلده اوفاده علما طرفندن دوخونوی صابرانیه، علما ومدرسه‌لر حقنده ترتیب قیلنغان نظام لائحه‌سینی هر طرفقه طاراتوب اهل اسلامنڭ کیڭاشینه عرض قیلاچق ایمش.

ودخی اوشبو سنه یاز باشنده اوفاده علما واهل فکردن مرکب ینه بر مجلس یاصاب مذکور لائحه خصوصنده تکرار مذاکره قیلدراچق ایمش.

مفتینڭ یولداشلرینڭ وزیرلرگه ویرگان عریضه‌لرینڭ مآلی اجمالا یولدزنڭ کیله‌چك نسخه‌لرنده یازلسه کیره‌ك.

اورنسز تعصب

آچلق قوّتلی بولغان آوولرغه کراسنی کریست جمعیتی هم ژولنو ایکانامیچسکی اوبشستۋالر طرفندن یاردملر ایدلمکده‌در. بو کونده بو جمعیتلرنڭ یاردملری ایله اکثر ییرلرده فقط روسلرغنه فائده‌لنه‌لر. اگر مسلمانلرده بونلرنڭ یاردمارینی طلب قیلسه‌لر هیچ رد قیلمیلر.

بعض قریه‌نڭ امامری ومعرفتلیره‌ك آدملری اوزلرینڭ قریه‌لرنده‌گی آچ وفقیر آدملرنڭ حسابینی کورسه‌توب مذکور جمعیتلرنڭ اعانه‌لرینی آلوب تربیه ایتسه‌لرده اکثر قریه‌نڭ جاهل صوفیلری بو یاردملرنی خلق کوزینه بیك ناچار ایتوب کورساتوب آول کشیلرینی قوتورتوب بیچاره فقیر مسلمانلرنڭ هلاکتینه سبب بولالر.

« اگرده بو اعانه‌لرنی خلق قبول ایتسه شونڭ آرتندن اوق میسیونیرلر کیلوب آولغه اشکول صالورلر خلقنی اورص ایتوب خراب قیلورلر. یوق ایسه تیك تورغاندن آنلر نی اشلەب بزنی آشاتسونلر آنلر بو اشلرنی باری تیك بزنی آلدار اوچونگنه اشلیلر » دییوب بیچاره نادان مسلمانلرنی قورقته‌لر. دینینه حمله ایدلو قورقوسندن آچ اولەرگه‌ده راضی بولالر.

زویه اویه‌زنده‌گی بر قریه‌نڭ یاش امامی آولنده‌غی فقیرلرنڭ حاللرینی کوروب قزغانوب نی قدر کشیگه اعانه تیشلگینی یازوب اوبشی زیمسکی آرگانیزاتسیه‌غه اعلام نامه بیرمشدر. آرگانیزاتسیه ملانڭ طلبینی قبول ایتوب مذکور فقیرلرگه ایکمك آلوب ئلاشور اوچون آقچه کوندرمش. آوولرنده دورت یورطنڭ عائله‌سی آچلقدن شیشنوب آوروب یاتمقده ایسه‌لرده، مذکور آولنڭ قوشطانلری ایله استارسته‌لری آرگانیزاتسیه صوماسندن یاردم ایته‌رگه امامغه هیچ اختیار بیرمیلر ایکان. بیچاره خسته‌لر، استارسته وقوشطانلرنڭ تعصبلری آرقاسنده آچلقدن جان بیررگه مجبوریت حالنده‌درلر.

بوندای متعصبلر هر بر قریه‌ده برنیچه آدم طابلور. بونلرنڭ اصلسز توبسز سوزلرینه هیچ بر اعتبار قیلماسقه تییشلیدر.

میسیونیرلك جمعیتلری باشقه، آچلرغه یاردم اوچون آچولغان جمعیتلرینه باشقه‌در. اولگیسینڭ مقصودی اوزلرینڭ دینلرینه خدمت ایتو، ایکنچیسینڭ مطلوبی فقط بنی آدمگه یاردم قیلودر.

اصلسز سوزلرگه اشانوب شبهه‌گه واورنسز تعصب قیلمق هیچ تیوشلی ا... توگلدر. یاردم ایتوچی بولغانده قب... ایتمك بیك تییشلیدر. یاردم ایته‌ر... قصد قیلغان امامرغه قارشی کیلو اورن... بو اشنی اشلەرگه قولندن کیلگانل... اوچون رحمت اوقومق لازمدر.

نی روشچه حرکت قیلورغه یولینی بلمگ... امامرده بیك آز توگلدر.

مدرسه احوالندن.

بو کونلرده مدرسهٔ محمدیه‌ده شاگرد... ایله مدرس ومعلملری آراس... بر آز اختلافلر چغوب طورمقده‌در.

مدرس ملاعالمجان البارودینڭ مدرس... آچوب خدمت ایته باشلاغانینه اوشبو برنچ... محرمده (برنچی فیۋرالده) یکرمی بش... طولمقده هم شول کوندوك ملاعالمجان الب... ودینڭ طوغانینه‌ده ایللی یل تمام اولمقده‌د... شول مناسبت ایله برنچی محرم کوننی مدرسه... ملاعالمجان البارودینڭ شرفینه بیك زو... بر بایرام یاصامق نیتنده‌درلر. وشول کونلر... شاکردلرنی امتحان قیلمقچی بولالر. حاضر... سنوی امتحانلر باشلانورغه فقط ایکی آی قد... بر مدت قالغان. کوزدن باشلاب بوکون... قدرده قناعت ایدرلك درس اوقولغانی یو... شونلقدن شاگردلر عموماً بو امتحا... مخالفدرلر. امانی اشلامك کیره‌ك: شاکردلر... سوزلرینی طڭلاتور اوچون هیچ بر مجاللر... یوق. قزانده‌غی مطبوعاتنیده مدر... وخلفه‌لرمز ماناپول یاصاب اوزقوللر... کرتوب بارمقده‌لردر. « قزان مخبری... گازیته‌سینڭ اطرافینی کلا، خلفه ومدرسلر... صاروب آلدی. آنڭ واسطه‌سی ایله ه... بر حرف نشر ایده آلمایمز. اوزغان... شاگردلرنی بر آز حمایه ایدوچی بو گاز... بو کونلرده صوما شریکلری مدرسلر... وخلفه‌لرنڭ جرلرینی کویله‌مکده‌در. شاگرد... امتحان بیره‌سیلری کیلمگانلکنی خلفه‌لر...

یاکا زاکون حقنده.

سودا خدمتکارلرینڭ اش وقتلرینی تعیین ایتو وشونی زاکون ایله چیکلاو اوچون هم کیبتلرنی وتجارتخانه کانطورلرینی آچو ویابو حقلرنده حکومت طرفندن، اوتکان نویابرنڭ ۱۵ نده بر یاکا زاکون چغارلغانی هر کمنڭ معلومیدر.

بو زاکوننڭ دوما آچلور آلدندن‌غنه بیك کیرا کلی وآشغچ اش کبك چغارلووی، خدمتکارلرغه بر یخشیلق نیتی ایله اولودن‌ده بیگره‌ك باشقه‌چه بر سرگه مبنی اولدیغنی گازیته‌لر یازوب کورسه‌تدیلر. خدمتکارلر اوزلرینده مونی بیك یخشی آڭلیلر.

لکن، نیندای مقصد ایله اولسه‌ده اولسون، بو زاکون ایله حکومتنڭ خدمتکارلرنی دوماجیولور آلدندن‌غنه ایسینه توشورگان بولوب هم بو زاکوننی فعلیتکه چغاروب اجرا ایتو حقنده آلارنڭ فکرینه احتیاجی توشدیکی، بورمشده خدمتکارلر اوچون اوزی بر اهمیتلی اشدر.

شونڭ اوچون خدمتکارلر، هر یرده بو زاکوندن ممکن قدر استفاده نیتی ایله، زاکوننی فعلیتکه چغارو حقنده هر ییرده یاصالاچاق کامیسیه‌لرگه قاتوشوب، بیك اجتهاد وغیرت ایله اوزلرینڭ حقوقلرینی محافظه ایته باشلادیلر.

بونڭ اوچون قزانده‌ده ۴۵ کشی‌دن عبارت بر کامیسیه بولاچق وبو کامیسیه‌گه پریکازچیکلردن وخدمتکارلردن اون بیش کشی کراچکدر.

بو اون بیش کشینی قزانده موجود ایسکی پریکازچیکلر اوبشستۋاسی ویاکا وجوده کیلمش « سودا خدمتکارلری جمعیتی » اعضالرندن صایلاو حقنده قزاننڭ دوما زاسیدانیه‌سنده قرار ویرلوب اشی تمام اولمشدر. مذکور کامیسیه‌گه (خطأ اولماسه) دوما اعضالرندن اون بیش کشی، بیرژاۋای کامیتیت اعضالرندن اون بیش کشی کراچکدر.

صایلانغان دوما اعضالری اچنده مسلماندن هم برنیچه کشیلر بار ایمش.

لکن خدمتکارلر بو ایکی فرقه اعضالرندن کوب فائده امید ایتماینچه، حقوقلرینی مذکور کامیسیه‌ده اوز وکیللری آرقلی شدتلی صورتده محافظه ایده‌چکلردر.

سودا خدمتکارلری جمعیتنده بو خصوصده برنیچه مجلسلر بولوب اوتدی وبو کونده کامیسیه‌گه کره‌چك وکیللرینه اینسترو کسیه یاصاو ایله مشغوللردر وشول اینستروکسیه‌ده یازلغان شیلرنی طلب قیلورغه وکیللرینه امر قیلاچقلاردر.

ایسکی پریکازچیکلر اوبشستۋاسندن سیکز کشی صایلاناچق ایسه‌ده، آنده مسلمان اعضالری برده بولمعانلقدن البته بارده‌روسلردن صایلانور، سودا خدمتکارلری جمعیتندن صایلاناچق یدی اعضانڭ اوچوسی مسلماندن بولووی احتمالدر.

بو زاکوننڭ قزان مسلمانلرینه ایڭ اهمیتلی اولوب دفتکه آلناچق ییریده، یکشنبه کونلرده وباشقه روس بایراملرنده کیبت یابو ایله تکلیف قیلنویدر. بو خصوصده قزان بایلارینه وکیبتچیلرینه بر ایکی سوز ایتماکچی بولامن.

اوتکان یللرده روسلر ایله مسلمان کیبتچیلری اوز آرا مصلحتلشوب واتفاقغه کیلوب، کیبتلرنی هر قابوسی اوز بایراملرنده یابار... بولغانلر ایدی. لکن بزنڭ مسلمانلر... جمعه کونی یابوغه اویلاغانلری (بعض... گازیته‌لر یازسه‌لرده) جمعه کوننی حرمت... اولمای بلکه کیبتلرنڭ یکشنبه کون یابلو... مقرر اولغاندین صوڭ، فقط پریکازچیکلر... قورقوب‌غنه وایکنچی طرفدن روسلر... اویالوب، یکشنبه‌نی جمعه‌غه آلوشدرغانلر اید... موندن باشقه محرم باشی، عاشوره، مول... وغیر مسلمان بایراملرنده‌ده یابولری تیوش... ایدی. لکن جمعه‌دن غیر وقتلرده طوغر... کیلگان بیراملرنی، بزنڭ بایلر ممکن قد... پریکازچیکلرنی آلدارغه طرشوب باشده... ایکی مرتبه کیبتلرینی یابسه‌لرده، قایس... بیرام پنجشنبه کونگه طوغری کیلگانلکد... آنی جمعه‌غه قالدروب قایسیلرینی بتونلا... اونوتدیلر. آندین صوڭ کیچ ساعت یدی... بارسیده کیبتلرینی یاباسی اورنینه، وعده‌لر ب... اونوتوب سیکز طوقز حتی اونغه قدر س... ایتوب کیلدیلر.

بو اشلرنی سودا خدمتکارلری جمعی...

آکلاتقاچ ، خلفه‌لرمزدن احمدجان ملا ، یوسف آقچورین ، وملاعالمجان البارودی؛ « اگرامتحان بیرمه‌سه‌کز ، بز درس ایتودن امتناع ایته‌مز ، مدرسلکدن استعفا ایده‌مز » دیبو ، شاگردلرنی قورقته‌لر .

شاگردلرده امتحان قیلنوغه برنیچه تورلی شرطلر ایله‌راضی بولمق نیتنده‌درلر . « اگرده بزنڭ شرط قیلغان طلبلرمزنی قبول ایتسه‌لر ، بز امتحان بیررگه‌راضیمز » دیلر . شاگردلرنڭ طلبلری اوشبولردن عبارتدر :

۱) پروغرام بوینچه قیش بویینه ٤ جزء تفسیر اوقورغه تعیین ایدلمش ایدی . حالبوکه وقت تدریسنڭ ثلثانی اوزوب کتدیگی حالده تفسیرنڭ برجزء قدر یسیگنه اوقودلدی . شول پروگرامده تعیین ایدلگان مقدارنی اوقوتوب بتورونی مدرسنڭ التزامی .

۲) تاریخ وجغرافیه معلمی بوکونگه قدر التزام ایتکان اوچ تورلی فندن هر برینه آلتیشر مرتبه‌دن حاضرگه‌قدر فقط ۱۸ درسکه کرمشدر . آنڭده التزام ایتکان درسلرینه وقتنده مداومت قیلوی ،

۳) عالیه شاگردلرینه اصول‌فقه‌دن درس ایتوچی معلمنی تبدیل ،

۴) رشدیه دورتنچی صنف طلبه‌سینه علم اشیادن درس بیروچی ملا احمدجان اورنینه بدل ، ابراهیم تیریگولفنی یاخود حارث چیستاپولینی تعیین ،

۵) رشدیه دورتنچی صنفقه انشاء ترکی وهندسه اوقتوچی توفیق چیرمشانی اورنینه بدل ، باشقه لیاقتلیرك بر آدمنی تعیین ایدونی طلب قیلمقده‌درلر . مدیر ومدرسلر ایسه شاگردلرنڭ طلبلرینی قبول ایدرکبی کورنمیلر . بوسنه‌شاگردلر فقیر بولغانلقدن هیچ بر فایده کیته‌رگه اورنلری یوقدر . رئیسلرمز شاگردلرنڭ بو حاللرندن‌ده استفاده ایتمکده‌درلر .

شاگردلر مدرسه‌گه اوقومق وعلملرینی آرتدرمق اوچون کلمش ملت بالالریدر . آنلرنی رئیسلر مزاوزلرینڭ هر برکیفلری اوچون قربان قیلماسونلر ایدی . آنلرنی اوینچق کبی استعمال ایتمه‌سونلر ایدی .

مدرسه‌مزده‌گی حقیقت حال بوندن عبارتدر . حالمزنی اوقوب کورگان ارباب عقول ، حقانیت کم طرفنده ایدکینی اوزلری قیاس ایدرلر .

بز اوقوماونی طلب ایتمیمز . مدرسه‌گه اوقور اوچون کلدك . شونلقدن اوقتولرینی واوقتوچیلرینی طلب ایده‌مز . « شاکرد »

صوڭندن آلونغان خبرگه‌کوره « اصلاح » کامیتیتی شاگردلرنڭ امتحان بیرولرینی معقول کورگانلکدن کیچه مدرسه‌دا امتحانلر باشلانمشدر . اداره

گازیته‌لر حقنده .

بیان‌الحق گازیته‌سینڭ محرری احمدجان سیداشف جنابلری گازیته‌سینڭ (۱۲۱) نچی نومرنده باش مقاله‌سنده اهل اسلامنی علوم ومعارف ، هنر وصنایع‌گه ترغیب قیلوب بیك گوزل بر مقاله یازمشدر .

احمدجان آبزی ، روس آوللرنده‌دوڭغز کتوچی مالایلرنڭ بارچه‌سی مسلمان بالالری بولووینی اهل اسلام بالالرینڭ هنر بلمه‌ولرندن کوره‌در . بیك طوغری سوزدر . حقیقتکه‌وصوللری ایله‌تبریك ایدرز .

محرر افندی مسلمان بالالرینه لزومی مقدارنده‌روسچه‌اوقوتودن‌ده ضرر طابمیدر . بونڭ اوچون پیغمبرمز محمدعلیه السلامنڭ اوزینڭ کاتبی زید بن ثابت رضی الله عنه جنابلرینه‌یهودتلینی‌اویره‌نو ایله‌بویوروینی دلیل ایتوب کیتره‌در .

بوسوزلر اهل‌فکر علما ومعتبران‌طرفندن کوب‌زماندن بیرلی سویله‌نه ویازلا کیلسه‌ده ، احمدجان آبزی طرفندن تأکید قیلنمقلغی بیك اهمیتلیدر .

گازیته‌لردن .

نوۋی ۋریمه دییور :

« روسیه‌نڭ ساده وپراستویلغی گیرمانیه اوچون بر صاوم صییر حکمنده‌در . گیرمانیه بوساده‌لکدن (۲۵) یللردن بیرلی همان فائده‌لانوب کیله‌در . روسیه‌نڭ ترکیه‌ایله نزاعلاشووینه‌ده یاپونیه ایله صوغشووینه‌ده گیرمانیه سیاستی سبب اولدی .

بو صوغشلردن بزنی قدر ضرر ایتدك ونی‌قدر قان توکدك .

شول صوغشلر سببلی مملکتمزده هنر وصناعت آرتقه قالدی . ایمدی کیره‌ك ادوات وقوراللرنڭ هربرسینی گیرمانیه‌دن آلورغه مجبوراولدق . گیرمانیه طاموژنی بهاسینی مناسب وقتینی طابوب کیمتوب قویدی . »

خارجی خبرلر .

آمیریکه .

آمیریکه‌ده ۋاشینگتون شهرنڭ میلیونیرلر طرفندن یاصالمش بر زور طعام مجلسنده سیناتورلردن (فورکیر) اسملی کشی جمهوریت رئیسی (روزۋیلت) جنابلرینه قاغوب حکومتدن شکایت قیلوب : « حکومت فقرا واشچی خلقلرنی آرتق حمایه ورعایه قیلووی ایله مملکتلرنڭ سودا ومعامله‌سینه بیك‌کوب ضرر کیتره‌دور .

سوداوتجارت اشلرینی آرتدرو خصوصنده بایلرنڭ غیرتینی سوندره‌در . » دیمش ایکان .

پادشاه حکمنده اولان رئیس جمهور روزۋیلت جنابلری میلیونیرلرگه خطاب قیلوب : « افندیلر ، حکومت باینی فقیرنی تفرقه قیلمیچی بارچه خلقنی عدالت ایله اداره قیلاونی تلیدر . اگرده حکومتدن راضی بولماسه‌گز ، سزنی خلق اوزی اداره قیلاچقدر . خلقنڭ بایلرغه هیچ بر رعایه‌سی یوقدر .

حکومتدن راضی بولماسه‌گز ، اشچی خلق قولینه قالاچقسکز . تله‌سه‌گز قایسی طرفنی اختیار قیلگز » دیمش .

فرانسیه .

بوکونلرده فرانسیه وزیرلرینڭ مجلسی ملت مجلسینه ؛ ایتلگان طابش بوینچه صالناچق توله‌ولر حقنده نظام‌لائحه‌سی عرض قیلدی . بولائحه بوینچه یورت یبرلردن کیلگان طابشلرنڭ یوزده (۴) قدریسی وسودا طابشلرینڭ یوزده (۳۱/۲) قدریسی اشله‌ب ایتلگان فائده‌نڭ یوزده (۳) قدریسی خزینه‌که نالوك ایتوب آلناچقدر .

بوتوله‌ولردن فرانسیه‌خزینه‌سینه (۱۲۰) میلیون فرانق‌واردات کیلووی گمان قیلنادر .

فرانسیه‌نڭ ملت مجلسنده‌بوکونلرده روسیه خزینه‌سی حقنده تورلی سوزلر سویله‌شه‌لر : خارجیه‌وزیری پیشون روسیه خزینه‌سینی یاخشی‌حالده‌ایتوب کورسه‌تورگه طرشا ، ژوریس کبی سوسیالیستلر بونڭ خلافینه سویلیلر .

یاپونیه .

یاپونیه‌ده آشیۋو شهرنده اشچی خلقلر آراسنده فتنه چقوب بیك‌کوب طالاولر ویانغیلر اولمشدر . (۱۵) کشی یانوب اولمشلر . بو فتنه‌نی سوسیالیستلرنڭ فوتورتولرندن کوره‌لر ایمش .

مشرق دیگزنده دانیه تصرفنده‌غی (سیمالی) جزیره‌سی قاتی برزلزله سببلی بوتونله‌ی‌صو آستنده‌قالایازمشدر . اوستنڭ گی آولی (۱۵۰۰) کشیلری ایله صو آستنده قالمشدر .

داخلی خبرلر .

پیتربورغده صوغشچی فرقه‌لری آخراننی آتدیلینیه‌نی جهنم ماشیناسی ایله هواغه اوچرماقچی بولغانلر ایکان . مونی‌اشله‌رگه قصد ایشوچیلر اشلرینی تمام ایتکانچی سیزلمشلر . هم بوحقده عیبله‌ب ۹ کشینی حبسکه آلمشلر . بوکشیلرنڭ اوچیسی اوّلده آخراننی آتدیلینیه‌ده خدمت ایتکان آدملر بولوب چقمشلر .

حبس وقتنده بو اشنی‌نی طریقه یورتو خصوصنده توزلمش پلاننی طابسه‌لرده جهنم ماشیناسینی طابا آلمامشلر .

۱۱ نچی غینوارده استرلیطاماق اویه‌زی یالغزقاین‌قریه‌سینڭ ۲ نچی محله‌سنده اوقوچی

وآنڭ فکرلی اعضالری بیك اعتبارغه آلوب اچلرنده صاقلی‌لر ایدی . بو طوغریده بزنڭ مسلمانلر اوزلری اتصافقه کیلماسه‌لر ، کیلاچك‌ده اتصافقه کیلورگه آنلرنی مجبور ایته‌چکلری بروقت یازلغانده ایدی . منه ایندی شول کونلر یاقن کیلوب یتدی ! .

مین یوقاریده ، مسلمانلر کیبتلرینی جمعه کونلرنده ، اصلا دینی حرمت ایتوب یابمیلر بلکه چاره‌سزدن ، باری بریکشنبه کون بیرام ایتاچکارینی کوره‌توروب ، تیك‌پریکاز - چیکلردن قورقولرندن‌غنه یکشنبه‌نی جمعه‌غه آلوشدردیلر دیگان ایدم . بو سوزمنڭ راستلغینه ، قزان بایلری‌نڭ وکیبتچیلرینڭ کیفیت احوالینی بلگان آدملر اصلا شبهه قیلمایاچقلردر . بوسوزلرگه دلیل قیلوب شوشی سوزلرنیده ایتسه‌م اورنسز اولماس .

فرض‌قیلیق : مینیسترنڭ یا گاسیرکولاری بوینچه مسلمان کیبتلرینی یکشنبه کون یابدراچق اولسه‌لر ، بزنڭ دینی حرمتلب بیرام ایتوچی کیبتچیلرمز اسلامیتنی بتونلای اونتوب ، جمعه کوننی کیبترینی آچوب سودا ایتوگه حاضر تورالر . اگر آنلر اوچون مسلمان بیرام کونلری عزیز اولاچق اولسه ، زاکون ایله روس بایراملرنده یابوتکلیف قیلنسه‌ده ، وقتچه زاکونغه قارشی کیلماس اوچون یکشنبه کونده واسلام بیراملرینه حرمة جمعه کونده یابولری تیوش بولادر . آندین صوڭ یکشنبه کوننی یابماو حقنده دخیده یولی ایلان صورارلر ایدی . کوریك ! اسلامیت دعواسنده یورگان بایلارمز وکیبتچیلرمز بوطوغریده‌نیچوك ایتارلر ایکان ؟

« قزان مخبری‌نڭ » ۲۰۹ نومیرنده‌بوسیرکولار حقنده ، مسلمانلر اوچون ، قزانده موجود پریکازچیکلر صایوزی (حاضرده سودا خدمتکارلری‌جمعیتی) اجتهادقیلو تیوش‌ایدی دیب برنیچه سوزلر یازلغان .

مذکور گازیته‌اوزی‌نڭ « یاگی سیرکولار » عنوانلی مقاله‌سی‌نڭ آخرنده « بو طوغریده پریکازچیکلر صایوزی بربر آقتیۋنی حرکت کورساتماسمی ؟ » دیب قویادر . عجب ! قزان مخبری ، بو طوغریده سایوزدن بایلر فائده‌سنه نیندی آقتیۋنی حرکت کوته‌ایکان .

اگرده جمعه کونلری وباشقه بایراملر ، بایلر اوچون‌عزیز اولاچق ایسه ، بوطوغریده اوزلری بر آقتیۋنی حرکت کورساتسونلر ! قزان مخبری پریکازچیکلر ایکی کون بیرام ایتارلر دیب برده خفالانماسون ؛ بایلر برده ایکی کون بیرام ایتماسلر .

یوقاریده ایتکانم کبك اگر یکشنبه‌کون یابدرسه‌لر جمعه کون آچارلر . . . .

پریکازچیکلر صایوزی‌نڭ‌ده بوطوغریده حرکت‌سز یاتماغانی‌یوقاریده یازلغان‌سوزلردن آڭلانسه کیره‌ك . روس پریکازچیکلریده مسلمانلرنڭ‌اوز بایراملرنده کیبت یابولرینه بیك راضی هم شونی پاددیرژایت ایته‌چکلر . لکن بو طوغریده بایلارنڭ ومسلمان کیبتچیلرینڭ اجتهادی نیچوك بولور ایکان ؟

اگرده مسلمان کیبتچیلری بزروس بیراملرنده سودا ایتوب اوز بایراملرمزده یابامز دیب ، صوڭندن بو بایراملرده‌ده یابمای پریکازچیکلرنی آلداماقچی بولسه‌لر موندین صوڭ مسلمان پریکازچیکلریده آلدانمایاچقلردر .

حاضرده مسلمان کیبتچیلرینه فوری تل ایله‌گنه تاقلداب یورمیچه ، یاکه مسلمان بایراملرینڭ بارسنده‌ده قالدرمیچه‌کیبتلرینی یابارغه ، یاکه بتون روس بایراملرنده کیبتلرینی یابونی اختیار قیلورغه قالادر .

اگرده مسلمان کیبتچیلری انسانیت واسلامیت دائره‌سنده اش ایته‌چك اولسه‌لر آلارنی مسلمان پریکازچیکلری‌ده وروس پریکازچیکلریده حمایه ایتاچکلردر .

تجارت رکیللرندن احمدی :

مکتب بالالرینه امتحان اجرأ ایدلمش مجلسکه کیلگان کشیلر بالالرنڭ کورل جواب بیرولرندن ممنون اولوب مکتب بانیلرینه هم معلم افندیلرگه دعالر قیلمشلر.

پینزه‌ده گوبیر ناطور تیاترودن چقوب کیلگان وقتده خلق اچندن برباش آدم چقوب ریؤلؤیر ایله آطمش. گوبیرنا طورشونده ـ اوق یغلوب اولمش. بو وقتده یاقنده بولغان پالیتسه میستر معاونی اولتروچی‌نی آطماقچی بولوب طورا ایکان مذکور آدم آنی هم آطوب اولترمش واوزی تیاتر اچینه قاچمش. تیاتر اچنده مذکور آدم طرفندن بر گراداوای اولترولوب بر خدمتچی آغر صورتده جراحتلنمشدر. آخرنده نامعلوم آدم اوزینی‌ده آطوب اولترمش.

پادشاهنڭ امری وخزینه وزیرینڭ تدبیری بوینچه روسیه اچینه ۷۰ میلیونلق (۴) پروسینتلی رینته کاغدلری و (۳۰) میلیونلق (۲۷۲) صوملق مقدارنده سیریلر طاراتلاچقدر. دیمك خزینه ممکلت خلقندن یوزمیلیون صوملق بوروج آلاچقدر.

پتربورغ کشیلری ۲۰ نجی غینوارده پایتخت‌ده طوروچی فین خلقینڭ دوماصایلا ـ ولرینه قاتنشولری حقنده جیون یاصامشلر. خطیبلرنڭ بعضلری فینلرگه دوما صایلاولرینه قاتنشورغه لزوم یوق دیوب سویلاسه‌لرده مجلس صوڭنده آنلرنی قاتنشدرورغه قرار بیرمشلر.

۲۳ نجی غینوارده روسیه‌نڭ یاوروپا قسمنده‌گی شهرلرنده وییبورشچك لقغه صایلانغان کشیلر: س. ر. ـ ۵، س. د. ـ ۸، کادیتدن صوللر ـ ۳۷، کادیت ـ ۱۱۸، ترقیپرور ـ ۸، تجدد صلحی ـ ٤، معتدل‌لر ـ ۳، اوکتابریستلر ۳۳، اوڭلر ـ ۲۶، مانارخیستلر ـ ۱٦، پارتیه‌سزلر ـ ۵ قالغان ۱٤ کشی قایسی پارتیادن ایدکلری معلوم بولماغان آدملردر.

مالمژ شهرنده صایلاو وقتلرنده ترقیپرورلر غالب اولمشلر.

یارانده وییبورشچك بولوب سابق دوما اعضاسی لوژکین، بر حریت یاقلی کوپیس هم بر ترقیپرور کشی انتخاب ایدلمشدر.

گورکو لیدوال

گورکو لیدؤال اشلرینی قاراو اوچون تعیین قیلنغان کامیسیه چلینلری ایکی فکرگه آیرلمشلر. برتورلیسی بواشنڭ بهادرلرینڭ بارچه‌سینی عیبلی طابوب جزا درجه‌سینی تعیین قیلو کیره‌ك دیمشلر. ینه بر فرقه‌سی عیب ثابت توگل، تکرار همان تفتیش قیلورغه کیره‌ك دیمشلر.

بوصوڭغی فرقه غالب اولدیغندن بو مسئله سیناتنڭ جنایت دیپارتامینتنده همان تفتیش ومذاکره قیلناچقدر.

صارانوف گوبیرناسنده سابق دوما چیلنی آنیکین اویه‌زنی کامیسیه‌نڭ قراری ایله صایلاوچیلر کاغدندن توشرلمشدر.

یالطه اویه‌زند جیر خواجه‌لرندن ؤیبورشچك لقغه ایکی مسلمان صایلانمشدر.

اورنبورغ اویه‌زنده ؤولص وکیللرندن وییبورشچك ایتوب براورته، سیگز صول پارتیه‌ده‌غی آدملر انتخاب ایدلمشلر. اورنبورغ شهرنده مسلمانلر ایله صول طرفده‌غی پارتیه‌لرنڭ اتفاقغه کیلولری سببلی ۷ وییبورشچك‌دن ۲ اورننی مسلمانلرغه، ۲ اورننی س. ر. لرگه، ۲ نی س. د. لرگه قالغان براورننی‌ده کادیتلرغه تعیین ایتمشلر.

خارکف گوبیرناسینڭ انیؤسکی اویه‌زنده ؤیبورشچك لقغه صایلانمش ایکی کره‌ستیان‌نی حبسکه آلنمشلر. کره‌ستیانلر ایسه بونلرنی حبسدن چغارورغه صوراب مینیستسرگه تیلیغرام صوقمشلر.

صامارا گوبیرناسی بوزاولق اویه‌زنده سیگز صول یاق پارتیه‌لی کشیلرنی انتخاب ایتمشلر. بونلر اچنده اوّلگی دوما اعضاسی کاسترامیتینوف ده باردر.

کییف اویه‌زنده صایلاو وقتلرنده صول طرفلر بولمشلر. صایلاو مجلسنده پالیتسیه صوللرنڭ حددن اوزوب سویلادکلری اوچون همده «روس خلقی سایوزی» رئیسینڭ ایسرك حالتده تورلی کشیلرگه به‌یلانوب یوردیکی اوچون پرتاکول قویمشدر.

باکو شهرنده ترقیپرور مسلمانلر دوکتور قارابیکوف‌نی دوماغه یبارور اوچون کاندیدات تعیین ایتمشلردر.

سیؤاستوپولدہ دیڭز چوواللرنده قولغه آلنمش ماتروسلرنڭ ۲۰ سینی بوغاولاب پیتربورغه کیترمشلر.

پیتربورغده پوچته ـ تیلیگراف شعبه‌لرینه پوچته ایله یباروله تورغان کاغدلرنی بیك تفتیشله‌ب یورتورگه تسیرکوله‌ر یبارلمش.

ماسکؤاده عالی صنف اوقوچی قزلرنڭ عمومی فوناتورغان یرلرنده تنتو یاصاب برحاضرله‌نمش بومبا، بوطیارم دینامینت، یارطی پوطداری هم سیگز پوط پرا کلاماتسیه طابمشلر. بو اشلردن شبهه‌له‌نوب سیگز کشینی قولغه آلمشلر.

۲۲ نجی غینوارده گاسودارستؤیننی ساؤیت نڭ برنچی دیپارتامینتنده گورکو ـ لیدوال اشلری حقنده مذاکره ایدلمش.

مذاکره مجلسینه چیتدن هیچ برکشی یبارماینچه خصوصی کشیلرگنه چاقرلمشلر.

مذاکره صوڭنده بو اشلرنی یاخشیلاب تفتیش ایدر اوچون خصوصی محکمه‌گه طاپشرورغه قرار بیرلمشدر.

۲۵ نجی غینوارده صایلانمش اوپولناموچننی‌لر ۲۳۷۸۳ کشی اولوب بونلرنڭ ۵٦۱۰ سی مانارخیستلر قالغانلری ایسه آنلردن صولدہ اولان کشیلردر.

لودزه‌ده برنامعلوم آدم ؤاغون اچندن گلوخوفسکی نامی افیسارنی آطوب اولترمش واوزی قاچوب کیتمشدر.

۱۵ نچی غینواردن ۲۲ نچی غینوارغه‌قدر روسیه‌ده ۲٦ کشی اولوم جزأسی ایله حکم قیلنوب اولترلمشلر بو وقت اچنده ریوالیوتسیانیرلر ۳۲ کشینی اولتروب ۳۹ نی جراحتله‌مشلر. بو آطنه اچنده ۱۲۲ مڭ صوم آقچه طالانمشدر.

پالتاؤا شهرنڭ عمومی کتبخانه‌لرنی اداره قیل طورغان کامیتیت محلی حکومت طرفندن ۱۲۹ و ۱۳۲ نچی استاتیه‌لر بوینچه عیبله‌نمشدر. موکاسبب مذکور کتبخانه‌لرده قولغه آلنغان ادبیاتلرنڭ صاقلانووی اولمشدر.

اطراف خبرلری

آچلرغه یاردم اشینه خیانت

قزان اویه‌زی چیچق ؤولستنده ایکی مسلمان قریه‌سی‌بار. شول قریه‌نڭ برسنده بربای آچلر اوچون ایکمك پشوروب طاراتورغه اوستینه آلمش.

اداره‌مزگه کیلوب شکایت ایدولرینه قاراغانده بوکشی‌نڭ پشورگان ایکمکلری هیچ برنرسه‌گه یاراقسز ایمش.

چرگان کوگارگان اوندن ایکمك صالو اوستینه اولچه‌وگه آغر کیلسون اوچون ایکمکنی چی کوینچه میچدن آلوب آچلرغه ئوله‌شه ایمش.

یاخشی اوندن پشوروب طاراتورغه‌دیب آقچه آلوبده فائده کوبره‌ك ایتو اوچون چروب یاتقان آشلقلرندر ایکمك حاضرله‌وی البته بیك زور خیانتدر.

لکن فقیر مسکین عوام خلقینڭ بوباینڭ خلافینه آغز آچارغه هیچ قوللرندن کیلمیدر.

بر مرتبه دورت بیش کشی زیمسکیگه ایکمکنی کورسه‌توب شکایت قیلمشلر، ایکمك‌نڭ ناچارلغینی کوروب زیمسکی ناچالنیك اشنی تیکشررگه ؤولستقه امر ایتمش

ؤولستنوی کیلوب تیکشرسه‌ده عوام اوچون هیچ برفائده حاصل بولمامش.

بلکه بیچاره شکایت ایدوچی دورت فقیر ناچار ایکمکدن‌ده محروم قالمشلر. مرقوم بایغورا: «آچغوڭز یتماگاندرئلی، آچوقسا ڭز یخشیسنی ناچارینی تیکشروب طورماس ایدڭز آشار ایدڭز» دیوب ایکمك بیرونی طوقتاتمش.

فقرانڭ حقینه بوقدر ظلم هیچ تیوش توگلدر. بونی امام افندیلر وعظلب ارشاد قیلو لازمدر.

قزان خبرلری

دوماغه صایلاولر.

۲۸ نچی غینوارده شهرمزنڭ هر بر اوچاستکه‌لرنده ؤیبورشچك صایلادیلر. ساتسیال دیماکراتلر اوزلرندن کاندیدات تعیین ایتوسببلی حریت طرفدارلرینڭ طاوشلری ایکیگه بولنب اکثریت اوکتبریستلر طرفنده قالدی. اگر ایکنچی وبشنچی چاستلرده‌غی مسلمانلر اجتهاد قیلماغان بولسه‌لرایدی، ترقی طرفدارلری بوتونله‌ی مغلوب اولاچق ایدی. ساتسیال دیماکراتلر اوزلری‌ن صایلانا آلمادیلر. کادیتلرنیده صایلاتمادیلر بلکه بو اختلافلری سببلی اوکته‌بریستلرگ زور یاردم قیلدیلر.

برنچی اوچاستکه‌دن یکرمی ایکی اوکتن بریست ایله بر ساتسیال دیماکرات.

ایکنچی اوچاستکه‌دن بوندن مقد گازیته‌مزدن اسملری یازلغان اون بش مسلمان،

اوچنچی اوچاستکه‌دن ایکی اوکته‌بریس آلتی کادیت،

دورتنچی اوچاستکه‌ده صایلاوچیلرغ قاراغانده اوچ آرتق زاپیسکه صالونغانلقد زاپیسکه صالا طورغان یاشچکنی پچاتله‌مشلر تفتیش ایدله‌چکدر. آندن‌ده اوکته‌بریستلر صایلانو احتمالی بیك قوّتلیدر.

۵ نچی اوچاستکه‌دن طوقز مسلمان

٦ نچی اوچاستکه‌دن اوچ کادیت آلتی اوکته‌بریست صایلاندیلر.

قزان گوبیرناسنده حیوانلرنی طویدرور اوچون اویه‌زنی اوپراؤالر آشلق حاضرلی باشلامشلردر. بو آشلقلر تورلی اویه‌زلرد تورلیچه‌در. شویله‌که: مماداش اویه‌زند ۳۷۰۷۴ صوملق آرش اونی، اسپاس اویه‌زنده ۱۰۰ مڭ پوط اون حاضرلنمشدر.

کوزمه دیمیان‌نڭ اوبه‌زنی اوپراؤاسی ۴۵٤۷۴ پوط پچه‌ن، زوبه اویه‌زینڭ ۱۷۵٦۵۰ پوط پچه‌ن صاتوب آلمشلر. زوبه اویه‌زنده بیك محتاج بولغان کشیلرنڭ حیوانلرینه‌غنه بیرولوب اولده آط باشینه ۱۰ غنه پوط بیرله‌چکدر. لایش اویه‌زنده ٦۵۴۷۰٦ پوط پچه‌ن حاضرله‌نمش بواویه‌زنڭ اوپراؤا سنده آطلاری هلاك بولغان کره‌ستیانلرگه باڭی آط آلورغه بیرور اوچون ۲۰ مڭ صوم آقچه‌ده تعیین ایدلمشدر.

قزانده مسلمان ؤیبورشچکلر:

ایکنچی چاستده مجموعی ۱۲٦۳ بیللوتین صالنغان. شول مقداردن

صادق علکایفکه ۸۲۹ بنیامین آرسیفقه ۸۲۵
سلیمان آیطفقه ۸۲۷ احمد گرای اجیمفکه ۸۲۷
ملاعالم جان علییفکه ۸۲۷ یوسف آقچورینگه ۸۲۳
احمدجان سیداشفکه ۸۲۵ محمدجان علییفکه ۸۲۳
وفاعین اللین‌گه ۸۲۳ صادق موسینگه ۸۲۳
عبدالمن کازانسکی‌گه ۸۲۱ عبدالله اسحاقفقه ۸۲۱
عین الدین مؤمنفکه ۸۱۹
مفتاح الدین ایمانقولفقه ۸۱۷
شاکرجان شمس الدینفکه ۸۱۷
طاوش بیرلمشدر.

بیشنچی چاستده جمعی ۱۱٦۰ بیللوتین صالنمش وشول جمله‌دن:

اسماعیل اوتامیشفکه ۱۰۱۰
کمال الدین عمادالدینفکه ۱۰۰٦
عبدالحمید کازاکوفقه ۱۰۰٦
عبدالرحمن علکایفکه ۱۰۰۵
عبدالکریم یونوسفقه ۱۰۰۵
احمد هادی مقصودیفه ۱۰۰۱
ذاکر آپانایفقه ۱۰۰۱
اسکندر قوتلوبایفقه ۹۹۹
ملا عبدالله آپانایفه ۹۹۰
طاوش بیرلمشدر.

Редакторъ - издатель Ахмедъ Низамовичъ Максудовъ.
Лито-Типографя И. Н. Харитнова. Казань.